

Agatha
Christie

SAATLAR

Tərcüməçi:
Turan Səmidli

qanun nəşriyyatı

Agatha
Christie

THE CLOCKS

Stenoqrafçı qız divanın arxasında kişi cəsədi görür... Şeyla Veb ona verilən təlimata əsasən Vilbraham Kresent küçəsi, 19 nömrəli evə daxil olur və dəhşətli hadisə ilə qarşılaşır; qonaq otağının döşəməsində sərilmiş bir kişi cəsədi... Cinayətin Puaroda maraqlı oyadan tərəfi zaman faktorudur. Şokda olmasına baxmayaraq, Şeyla ququ saatının 03.00-ı vurduğunu aydın xatırlayır. Lakin qonaq otağındakı dörd saat 04.13-ü göstərir. Ən qəribəsi isə odur ki, bu saatlardan sadəcə biri ev sahibinə məxsusdur!

Agatha Christie THE CLOCKS

Aqata Kristi SAATLAR

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2024, 304 səh.

Janr: fiction/roman/detektiv

Ölçü: 130x200 mm

Cild: yumşaq

Çapa imzalandı: 18.12.2023

Naşir: Şahbaz Xuduəğlu

Tərcüməçi: Turan Səmidli

Redaktor: Nərgiz Cabbarlı

Texniki redaktor: Aydın Səlimli

Mətn dizaynı: Rəhilə Şamil

Qapaq dizaynı: Rafael Qasım

Çapçı: Vəlif Kərimov

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, AZ 1102, Tbilisi pros., 76

Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212 42 37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

www.fb.com/Qanunpublishing

www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-36-830-7

© Qanun Nəşriyyatı, 2020; 2024

The Clocks © 1963 Agatha Christie Limited.

All rights reserved. AGATHA CHRISTIE and POIROT

are registered trade marks of Agatha Christie Limited

in the UK and/or elsewhere.

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım hüquqları

Qanun Nəşriyyatına məxsusdur. Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri

«Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında»

Azərbaycan Respublikasının Qanununa ziddir.

*Kaprisedə yediyimiz dadlı yeməklərin
xoş xatirəsi ilə köhnə dostum
Marioya ithaf edirəm.*

PROLOQ

Sentyabrın 9-u adi günlərdən biri idi. O günkü hadisələrin iştirakçılarından heç kim baş verəcək bədbəxtlik barədə əvvəlcədən məlumat verə bilməzdi. Yalnız “Vilbraham Kresent¹, 47” ünvanında yaşayan, öncəgörmənin nə demək olduğunu bilən və bu sahədə ixtisaslaşmış, ruhunu narahat edən sarsıntı və hissləri sonralar təfərrüatı ilə təsvir etməyi bacaran xanım Paker istisna olmaqla... Lakin 47 nömrəli evdə yaşayan bu qadın 19 nömrəli evdən və orada baş verənlərdən o qədər uzaq idi ki... O, ümumiyyətlə, hər hansı bir öncəgörməyə ehtiyac duyulan məsələləri bir o qədər də vacib hesab etmirdi də.

...Xanım K.Martindeylin müdirə olduğu Kavendiş katibliyində və çap bürosunda sentyabrın 9-u adi, cansıxıcı günlərdən biri kimi yaşanırdı. Telefon zəngləri, çap maşınlarının çıxqılması, qaçaqaç hər zamankından fərqlənmirdi. Bir sözlə, maraqlı heç nə yox idi. 9 sentyabr, üçə iyirmi beş dəqiqə qalmışa qədər hər şey digər günlər kimi keçdi.

Üçə iyirmi beş dəqiqə qalmış xanım Martindeylin otağı ilə ümumi otağı birləşdirən telefonun zəngi eşidildi. Bir az burnunda danışan Edna Brent dişinə yapışmış irisi qopartmağa çalışaraq, təngnəfəs halda dəstəyi qaldırdı.

¹ Crescent (kresent) ingilis dilində aypara deməkdir.

– Bəli, xanım Martindeyl.

– Bura baxın, Edna, sizə demişəm axı, telefona belə cavab verməzlər. Əvvəlcə yaxşıca bir nəfəs alın və sözləri aydın tələffüz etməyə çalışın.

– Bağışlayın, xanım Martindeyl.

– Görürsünüz? İstədiyinizdə lazım olduğu kimi danışa bilərsiniz. Şeyla Vebi yanıma göndərin.

– O hələ nahar fasiləsindən qayıtmayıb, xanım Martindeyl.

– Eləmi? – Xanım Martindeyl stolunun üstündəki saata baxdı. – Düz altı dəqiqə gecikir. Şeyla Veb son zamanlar yaman tənbəlləşib. Gələndə mütləq onu yanıma göndərin.

– Oldu, xanım Martindeyl.

Edna ağızındakı irisi dilinin ortasına doğru sürüşdürüb ləzətlə sordu və Armand Levinin “Çılpaq sevgi” romanının çapını davam etdirdi. Cənab Levinin bütün cəhdlərinə baxmayaraq, romanın erotik səhnələri əksər oxucular kimi Edna üçün də maraqsız görünürdü. Bu yazıçı başa düşmürdü ki, heç bir şey cansıxıcı pornoqrafiyadan daha darıxdırıcı ola bilməz. Onun yazdıqları bu sadə həqiqətin bariz nümunəsi idi. İnsanı həyəcanlandıran cildlərinə və şirnikləndirici adlarına baxmayaraq, onun kitablarının satışı ildən-ilə daha da azalırdı. Sonuncu çapın fakturası isə artıq üç dəfə təkrar-təkrar ona göndərilmişdi.

Qapı açıldı və Şeyla Veb bir az tənəgfəs halda içəri daxil oldu.

– Kürən pişik səni soruşurdu, – Edna onu görəndə kimi dilləndi. Şeylanın üzündəki ifadə dəyişdi.

– Deyəsən, tale üzümə gülməyə başlayır axı... Özü də iş gecikdiyim bir gündə!

O, saçlarını düzəltdi, bloknot və qələm götürdü, sonra da müdirənin çapısını döydü.

Xanım Martindeyl oturduğu yerdəcə tərənməyib, sadəcə, başını qaldırdı. O, təqribən, qırx yaşlarında, görkəmindən işgüzarlıq yağan bir qadın idi. Qırmızıya çalan pırpız saçlarına görə,

bir də əsl adının Ketrin olması səbəbindən ona “Kürən pişik”¹ ləqəbi verilmişdi.

– İşə gec qayıtmısınız, xanım Veb.

– Bağışlayın, xanım Martindeyl. Avtobus dəhşətli tıxaca düşmüşdü.

– Günün bu saatlarında həmişə dəhşətli tıxac olur. Deməli, bunu nəzərə almaq lazım idi. – O, bloknotundakı qeydə göz atdı. – Xanım Pebmarş zəng vurmuşdu. Saat üçdə ona stenoqrafçı lazımdır. Xüsusi olaraq xahiş etdi ki, sizi göndərim. Heç əvvəllər onun üçün iş görmüsünüz?

– Nə isə xatırlaya bilmirəm, xanım Martindeyl. Bəlkə də, çoxdan olub.

– Vilbraham Kresent küçəsi, ev 19, – deyərək xanım Martindeyl sual dolu baxışlarla qızı süzdü.

Şeyla başını buladı:

– Ora getdiyimi heç xatırlamıram.

Xanım Martindeyl saata baxdı.

– Saat üçdür. Məncə, çatdırı bilərsiniz. Bu gün başqa görüşünüz yox idi ki?.. Hə, deyəsən, var axı... – Onun gözü stolun üstündəki qeyd kitabçasına sataşdı. – Saat 5-də professor Perdi “Körli” otelində sizi gözləyəcək. O vaxta qədər qayıtmış olarsınız. Əgər çatmasanız, mən Caneti göndərə bilərəm.

Xanım Martindeyl başı ilə Şeylaya gedə biləcəyini işarə etdi, o da öz yerinə qayıtdı.

– Maraqlı nəşə varmı, Şeyla?

– Hər zamankı darıxdırıcı günlərdən biridir. Əvvəlcə Vilbraham Kresentdə qoca qarı... Saat beşdə də professor Perdi və zəhlətökən arxeoloji adlar!.. Heç olmasa, hərdən nəşə həyəcanlı bir şey baş versəydi, necə də yaxşı olardı.

Bu vaxt xanım Martindeylin qapısı açıldı.

– Şeyla, burada bir qeyd vərəqi tapdım... Yazılır ki, əgər siz ora çatanda xanım Pebmarş evdə olmasa, içəri girin... Qapı bağlı

¹ Cat (Kət) – ingilis dilində pişik deməkdir. Katherine adı isə (kətrin) olaraq tələffüz edilir.

olmayacaq. Keçin və salonun sağ tərəfindəki otaqda oturub gözləyin. Yadınızda qalacaq, yoxsa sizin üçün başqa bir kağıza qeyd edim?

– Yadımda qalar, xanım Martindeyl.

Xanım Martindeyl öz otağına geri döndü.

Edna Brent ehmalca masanın altına girərək oradan gözəl bir ayaqqabı və qopmuş nazik bir daban çıxardı.

– Görəsən, evə necə gedib çıxacağam? – o, az qala, zarıya-zarıya soruşdu.

Qızlardan biri gözlərini qarşısındakı yazıdan ayırmadan: “yaxşı, hay-küy salma, görək, bir şey fikirləşərik”, – deyər cavab verdi.

Edna köks ötürərək çap maşınına yeni bir ağ kağız qoydu:

– *“Ehtirası ağılına üstün gəldi. Kobud hərəkətlə sinəsini örtən zərif şifonu cıraq onu...”*

Edna: “lənətə gəlmiş”, – deyərək pozanı götürdü və son sözdəki “d” hərfini silərək “f” etdi.

Şeyla çantasını alıb otaqdan çıxdı.

Vilbraham Kresent 1880-ci illərdə hansısa bir memarın fantaziyasına əsasən viktorian dövrünə uyğun tərzdə inşa edilmişdi. Küçə aypara formasında qurulmuşdu. Arxa-arkaya salınmış bağlardan və ikili evlərdən ibarət idi. Buraları tanımayan, nabeləd adamlar üçün bu fantaziya çox böyük çətinlik yaradırdı.

Bayır tərəfdən gələnlər kiçik saylı nömrələri tapmaqda çətinlik çəkir, içəri tərəfdən gələnlər isə böyük saylı nömrələrin harada olduğunu anlaya bilmir, uzun müddət axtarır, var-gəl edə-edə azıb-qalırdılar.

Yüksək sənətkarlıqla dizayn edilmiş eyvanı olan evlər çox səliqəli idi və rəsmi görünüşü vardı. Müasir memarlığın havası, hələ ki, onlara toxunmamışdı. Hər halda, fasadda bu hiss edilmirdi. Dəyişiklik küləyi əsasən mətbəxə və vanna otaqlarına toxunmuşdu.

19 nömrəli evdə də qeyri-adi heç nə gözə çarpmırdı. Yaxşı cilalanmış, parıltılı dəstəyi ilk baxışdanca diqqət çəkən qarısı,

səliqəli pərdələri var idi. Evi çöl qapısı ilə birləşdirən cığırın hər iki tərəfində qızılgüllər əkilmişdi.

Şeyla Veb çöl qapısını açdı, içəri adlayıb evin qapısına doğru getdi. Qarıya yaxınlaşaraq zəngi çaldı. Amma açan olmadı. Bir-iki dəqiqə gözlədikdən sonra, ona deyildiyi kimi, dəstəyi çəkdi. Həqiqətən də, qapı açıq imiş. O, içəri keçdi. Kiçik salonnun sağ tərəfindəki qapı aralı qoyulmuşdu. Şeyla qapını yüngülcə tıqqılatdı, bir az gözlədi, sonra müasir zövqdən uzaq, lakin rahat bir otağa daxil oldu.

Otaqda yeganə nəzərəçarpan xüsusiyyət saatların çoxluğu idi. Küncdə çıqqıldayan böyük ayaqlı saat, buxarının üstündə Drezden çini saati, masanın üstündə gümüş təkərli saat, buxarının yaxınlığında kiçik və qəribə qızılı saat, pəncərənin yanındakı stolun üstündə isə küncündə qızılı hərflərlə “Rozmari” sözü həkk olunmuş solğun dərilili səyahət saati gözə çarpırdı...

Şeyla Veb masanın üstündəki saata bir az təəccüblə baxdı. Beşə on dəqiqə işləmişdi... Daha doğrusu, on dəqiqəni yenidən keçirdi. Sonra baxışları buxarının üstündəki saata dikildi. O da eyni vaxtı göstərirdi.

Birdən Şeyla başının üstündə eşitdiyi tıqqıltıdan bərk diksindi. Divardakı naxışlı ağac saatin kiçik qapısı açıldı və quququ quşu başını çölə çıxararaq bərkdən, amma aydın səsle oxumağa başladı: quququ, quququ, quququ! Bu sərt səsde təhdidedici nəşə var idi. Nəhayət, quququ quşu içəri girdi, qapısı örtüldü və o, yoxa çıxdı.

Şeyla Veb gülümsəyərək divanın başına hərləndi. Birdən gördüyü mənzərədən yerindəcə donub qaldı.

Yerdə bir kişi cəsədi var idi. Yarıaçıq qalmış gözlərinin baxışları hansısa naməlum nöqtəyə zillənərək donub-qalmışdı. Tünd boz kostyumunun üstündə yaş ləkə gözə dəyirdi.

Şeyla mexaniki olaraq aşağı əyildi, kişinin yanağına toxundu: soyuq idi. Əlləri də... Şeylanın barmaqları nəm ləkəyə toxunan kimi cəld geri çəkildi, dəhşət içində əllərinə baxdı. Elə həmin